REPUBLIKA SLOVENIJA
DRŽAVNI ZBOR

Šubičeva ulica 4, 1000 Ljubljana
T +386 1 478 94 00, E. gp@dz-rs si, www.dz-rs si

DRŽAVNI ZBOR REPUBLIKE SLOVENIJE

Prejeto:	10 -11- 2026
Šifra:	001-01/26-6/1
Povezava:	
EPA: 396-X	EU
Sign. zn.:	
Kratica:	12:45

SKUPINA POSLANK IN POSLANCEV
(prvopodpisani Jelka Godec)

Ljubljana, 10. november 2026

DRŽAVNI ZBOR REPUBLIKE SLOVENIJE
Zoran Stevanović, predsednik

Na podlagi 88. člena Ustave Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 33/91-I, 42/97 – UZS68, 66/00 – UZ80, 24/03 – UZ3a, 47, 68, 69/04 – UZ14, 69/04 – UZ43, 69/04 – UZ50, 68/06 – UZ121,140,143, 47/13 – UZ148, 47/13 – UZ90, 97, 99, 75/16 – UZ70a in 92/21 – UZ62a), 19. člena Zakona o poslancih (Uradni list RS, št. 112/05 – uradno prečiščeno besedilo, 109/08, 39/11, 48/12, 17/22, 95/24, 57/25 – ZF in 10/26), 114. in 115. člena Poslovnika državnega zbora (Uradni list RS, št. 92/07 – uradno prečiščeno besedilo, 105/10, 80/13, 38/17 in 46/20, 105/21 – odl. US, 111/21, 58/23 in 35/24) vlagamo spodaj podpisani poslanke in poslanci

PREDLOG ZAKONA O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH ZAKONA O VOLILNI IN REFERENDUMSKI KAMPANJI

in vam ga pošiljamo v obravnavo na podlagi 142. člena Poslovnika državnega zbora.

Predlagatelji predlagamo, da Državni zbor Republike Slovenije predlog zakona obravnava po skrajšanem postopku, ker gre za manj zahtevne spremembe in dopolnitve zakona.

Pri obravnavi predloga zakona v Državnem zboru Republike Slovenije in pri delu njegovih teles bo v imenu predlagatelja sodeloval poslanec Zvonko Černač.

Priloge:
- Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o volilni in referendumski kampanji
- Podpisi poslancev:
  - Jelka Godec
  - Maruša Babnik

- Anja Bah Žibert
- Franc Breznik
- Zvonko Černač
- mag. Karmen Furman
- Rado Gladek
- Jana Gržinič
- Aleš Hojs
- Jožef Jelen
- Alenka Jeraj
- Franci Kepa
- Adrijana Kocjančič
- Andrej Kosec
- Andrej Kosi
- Danijel Krivec
- Jožef Lenart
- Manja Lesnik
- Vinko Levstek
- Tomaž Lisec
- Žan Mahnič
- Zoran Mojškerc
- Damjan Muzel
- Janez Jože Olovec
- Bojan Podkrajšek
- Andrej Poglajen
- Luka Simonič
- Anton Šturbej

- mag. Janez Žakelj
- Janez Beja
- Andrej Černigoj
- Iva Dimic
- Aleksander Gungl
- Martin Mikolič
- Aleksander Reberšek
- Srečko Ocvirk
- mag. Marjeta Šmid

- mag. Elena Zavadlav Ušaj
- Mojca Žnidarič
- Franc Križan
- Robert Potnik
- Ana Cajhen
- Dejan Zakrajšek

- Zoran Stevanović
- Nedeljko Todorović
- Martina Haring
- Aleksander Štorek
- Katja Kokot

ZAKON O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH ZAKONA O VOLILNI IN REFERENDUMSKI KAMPANJI

I. UVOD

1. Ocena stanja in razlogi za sprejetje predloga zakona

Zakon o volilni in referendumski kampanji (Uradni list RS, št. 41/07, 103/07 – ZPolS-D, 11/11, 28/11 – odl. US in 98/13; v nadaljnjem besedilu: ZVRK) določa, da tuje pravne in fizične osebe ne smejo organizirati volilne kampanje. Prav tako v Republiki Sloveniji ni dovoljeno izvajati volilne kampanje za volitve v drugi državi. V zvezi s financiranjem volilne kampanje ZVRK v šestem odstavku 14. člena določa, da organizator volilne kampanje ne sme pridobivati sredstev za volilno kampanjo od tujih fizičnih in pravnih oseb. Izjemoma lahko organizator volilne kampanje za volitve v Evropski parlament pridobiva sredstva za volilno kampanjo iz prispevkov državljanov držav članic Evropske unije pod pogoji in na način, ki po tem zakonu veljajo za domače fizične osebe. V skladu s sedmim odstavkom 14. člena ZVRK si organizator volilne kampanje lahko prenese sredstva do določene višine na poseben transakcijski račun za volilno ali referendumsko kampanjo.

Po oceni predlagatelja je zaradi krepitve varstva integritete volitev in referendumov ter preprečevanja posrednega tujega vplivanja na demokratične procese potrebno prepoved iz sedmega odstavka 3. člena ZVRK razširiti tudi na pravne osebe s sedežem v Republiki Sloveniji, ki so v obdobju petih let pred dnem glasovanja prejele financiranje iz tujine. Predlagana dopolnitev zakona se nanaša na posamezne pravne osebe, vključno z društvi, zavodi in gospodarskimi družbami, tudi kadar sodelujejo v širših civilnodružbenih povezavah.

OVSE je v poročilih o opazovanju volitev v državni zbor v Republiki Sloveniji leta 2022 in 2026 (Slovenia, Parliamentary Elections, 22 March 2026) priporočil, da je za povečanje preglednosti, integritete in odgovornosti financiranja kampanj treba urediti kampanje tretjih oseb. V predlogu zakona se ureja kampanja tretjih oseb tako, da se morajo tretje osebe prijaviti kot organizator volilne kampanje in s tem pridobiti pravni položaj t. i. tretje osebe kot organizator volilne kampanje. Pri določanju, kaj je javna volilna propaganda, se izhaja iz sodbe Vrhovnega sodišča, ki je bila izdana v zvezi s kršitvijo volilnega molka (VSRS Sodba IV Ips 31/2016). Za tretjo osebo kot organizatorja volilne kampanje se uporabljajo vse določbe ZVRK, ki urejajo organizatorja volilne kampanje, zlasti pa pravila o financiranju kampanje (obvezno odprtje volilnega TRR, prepoved financiranja iz tujine in od pravnih oseb itd.) in poročanju o financiranju volilne kampanje (predpisani roki, obrazci, razkritje podatkov o donatorjih, objava poročila na AJPES itd.).

V predlogu zakona se predlaga, da se izrecno določi, da tretje osebe kot organizatorji volilne kampanje nimajo pravice do uporabe javnih prostorov pod enakimi pogoji kot ostali organizatorji volilne kampanje (po četrtem odstavku 4. člena ZVRK) ter do uporabe

brezplačnih plakatnih mest za volilno kampanjo (po prvem odstavku 8. člena ZVRK). Prav tako v medijih ne morejo predstavljati svojih programov oziroma mnenj o referendumskem vprašanju v skladu s 6. členom ZVRK.

Predpisuje se obvezna revizija financiranja volilnih kampanj tretjih oseb kot organizatorjev volilne kampanje, ki jo opravi Računsko sodišče.

Po zgledu ureditve v Uredbi (EU) 2024/900 o preglednosti in ciljanju v političnem oglaševanju, ki določa kaj ni politično oglaševanje, se določa kaj ni javna volilna propaganda. Na ta način se jasneje razmejuje med volilno kampanjo in drugimi oblikami izražanja mnenj, obveščanja ali izvajanja dejavnosti v javnem interesu, s čimer se krepi pravna varnost vseh subjektov, ki sodelujejo v javnem prostoru.

2. CILJI, NAČELA IN POGLAVITNE REŠITVE PREDLOGA ZAKONA

2.1 Cilji

Cilj predloga zakona je krepitev varstva integritete volitev in referendumov, zagotavljanje preglednosti volilnih in referendumskih kampanj ter preprečevanje posrednega tujega vplivanja na demokratične procese.

Prepoved iz sedmega odstavka 3. člena ZVRK se razširi tudi na pravne osebe s sedežem v Republiki Sloveniji, ki so v obdobju petih let pred dnem glasovanja prejele financiranje iz tujine. V predlogu zakona se ureja kampanja tretjih oseb in sicer na način, da se morajo tretje osebe prijaviti kot organizator volilne kampanje in s tem pridobiti pravni položaj t.i. tretje osebe kot organizatorja volilne kampanje.

Okrepljeno varstvo integritete volitev in referendumov.

Temeljni cilj je tudi uskladitev s priporočili Računskega sodišča z dne 6.5.2019, številka dokumenta 030-3/2017/7 in uskladitev z odločbo Ustavnega sodišča t. U-I-191/17 z dne 25. 1. 2018. Pomemben cilj predloga zakona je torej omogočanje učinkovitega opravljanja nadzora Računskemu sodišču RS.

2.2 Načela

Predlog zakona ne odstopa od načel, ki so bila upoštevana že ob pripravi veljavnega zakona: zakonitost financiranja volilne in referendumske kampanje, preglednost volilne in referendumske kampanje ter učinkovit nadzor. Predvsem nadgrajuje načelo transparentnosti volilnih in referendumskih kampanj in načelo integritete volilnega procesa. S predlogom zakona se tudi zagotavlja spoštovanje načela pravne države oziroma uskladitev z odločbo Ustavnega sodišča t. U-I-191/17.

2.3 Poglavitne rešitve

Prepoved iz sedmega odstavka 3. člena ZVRK se razširi tudi na pravne osebe s sedežem v Republiki Sloveniji, ki so v obdobju petih let pred dnem glasovanja prejele financiranje iz tujine. V predlogu zakona se ureja kampanja tretjih oseb in sicer na način, da se morajo tretje osebe prijaviti kot organizator volilne kampanje in s tem pridobiti pravni položaj t.i. tretje osebe kot organizator volilne kampanje.

Obenem dodajamo, da predlog zakona uvaja rešitve, ki zagotavljajo večjo zakonitost in preglednost volilne kampanje. Financiranje volilne kampanje je eno osrednjih vprašanj, ki lahko bistveno vpliva na izid volitev, zato je predlagatelj upošteval temeljni cilj – preglednost virov financiranja in nadzor nad njimi. Pri tem je predlagatelj upošteval ugotovitve in priporočila Računskega sodišča RS z dne 6.5.2019, številka dokumenta 030-3/2017/7.

3. OCENA FINANČNIH POSLEDIC PREDLOGA ZAKONA ZA DRŽAVNI PRORAČUN IN DRUGA JAVNA FINANČNA SREDSTVA

Ocena finančnih posledic za državni proračun in druga javna finančna sredstva

Predlog nima posledic za državni proračun in druga javna finančna sredstva.

4. NAVEDBA, DA SO SREDSTVA ZA IZVAJANJE ZAKONA V DRŽAVNEM PRORAČUNU ZAGOTOVLJENA, ČE PREDLOG ZAKONA PREDVIDEVA PORABO PRORAČUNSKIH SREDSTEV V OBDOBJU, ZA KATERO JE BIL DRŽAVNI PRORAČUN ŽE SPREJET

Zagotovitev finančnih sredstev v sprejetem državnem proračunu ni potrebna.

5. PRIKAZ UREDITVE V DRUGIH PRAVNIH SISTEMIH IN PRILAGOJENOSTI PREDLAGANE UREDITVE PRAVU EVROPSKE UNIJE

5.1 Prikaz ureditve v drugih pravnih sistemih

Združeno kraljestvo

Združeno kraljestvo velja za enega najbolj razvitih primerov urejanja kampanje tretjih oseb. Zakonodaja uporablja pojem »neodvisni oziroma ne-strankarski kampanjski akterji« (non-party campaigners), kamor sodijo posamezniki, društva, sindikati, gospodarske družbe in druge organizacije, ki želijo z javnim nastopanjem vplivati na volivce, ne da bi bili politična stranka ali kandidat. Če tak subjekt preseže zakonsko določene pragove porabe za volilno kampanjo, se mora registrirati pri Volilni komisiji (Electoral Commission), voditi evidence o porabi sredstev, spoštovati omejitve porabe, poročati o donacijah ter po volitvah predložiti poročila o financiranju kampanje. Za tretje osebe veljajo tudi pravila glede transparentnosti političnega oglaševanja in označevanja volilnih gradiv.

Črna gora
Črna gora je v okviru reform volilne zakonodaje leta 2025 izrecno uredila sodelovanje tretjih oseb v volilnih kampanjah. Po oceni OVSE/ODIHR je bila s tem odpravljena pomembna pravna vrzel v sistemu financiranja političnih subjektov in volilnih kampanj. Nova ureditev določa pravila za financiranje in nadzor dejavnosti subjektov, ki sodelujejo v kampanji, ne da bi bili politične stranke ali kandidati, s ciljem povečanja transparentnosti ter preprečevanja obidov pravil o financiranju kampanj.

5.2 Prikaz ureditve v pravnem redu Evropske unije

Predlog ni predmet usklajevanja s pravnim redom EU. Gradiva ni potrebno usklajevati s pravnim redom EU, saj je ureditev volilne oziroma referendumske kampanje v pristojnosti posamezne države članice.

5.3 Prikaz ureditve v posameznih državah članicah Evropske unije

Irska
Irska je med državami z najstrožjo ureditvijo financiranja tretjih oseb. Kot tretja oseba se mora registrirati vsak subjekt, ki prejme sredstva za politične namene nad zakonsko določenim pragom. Za tretje osebe veljajo prepovedi sprejemanja tujih donacij, omejitve višine donacij in obveznost vodenja posebnega računa za politične donacije. Poleg tega morajo imenovati odgovorno osebo, ki je pravno odgovorna za poslovanje tretje osebe. Čeprav ni omejitev porabe sredstev, zakonodaja zagotavlja visok standard preglednosti financiranja

Na Irskem velja tudi prepoved financiranja političnih aktivnosti iz tujih virov, ki se ne nanaša zgolj na politične stranke in kandidate, temveč tudi na tretje osebe, ki sodelujejo v volilnih ali referendumskih kampanjah. Tretje osebe ne smejo sprejemati donacij posameznikov ali organizacij iz tujine, razen v zakonsko določenih primerih, s čimer zakonodaja preprečuje možnost tujega vplivanja na demokratične procese preko civilnodružbenih oziroma drugih neodvisnih subjektov.[2]

Češka
Češka republika je ureditev kampanje tretjih oseb uvedla leta 2016 skupaj s celovito reformo financiranja volilnih kampanj. Tretje osebe, ki izvajajo dejavnosti v podporo ali škodo kandidatom oziroma političnim strankam, se morajo registrirati pri posebnem nadzornem organu. Za njih veljajo omejitve porabe, obveznosti poročanja ter javna objava finančnih podatkov. OVSE/ODIHR je ocenil, da je javna objava poročil tretjih oseb prispevala k večji preglednosti financiranja kampanj in zaupanju javnosti.

Francija
V Franciji do leta 1988 financiranje volilnih kampanj v zakonodaji ni bilo urejeno, zato je prišlo do zlorab, ki pa so bile preprečene z uvedbo stroge zakonodaje na tem področju. Francoski volilni zakon glede predvolilnih shodov napotuje na uporabo posebnega zakona o svobodi združevanja, glede propagande pa se uporabljajo določbe zakona o svobodi tiska, sicer pa so določbe o volilni kampanji restriktivne. Volilni molk velja samo na dan glasovanja, na dan pred glasovanjem pa je z avdio-vizualnimi sredstvi

prepovedano razširjati ali naročati razširjanje sporočil, ki imajo značaj volilne kampanje. Občina mora med volilnim časom določiti plakatna mesta tako, da se vsakemu kandidatu oziroma kandidatni listi dodeli enaka površina. Zunaj mest, ki jih določi občina, je v tem času prepovedano nameščati plakate, namenjene volilni kampanji. Tri mesece pred prvim dnem meseca, v katerem bo glasovanje, je prepovedana komercialna volilna propaganda v tiskanih in elektronskih medijih. Kandidati oziroma liste kandidatov financirajo volilno kampanjo prek finančnega pooblaščenca oziroma prek združenja za financiranje volitev. Finančni pooblaščenec ali združenje morata odpreti en sam bančni ali poštni račun, prek katerega opravljata vse finančne operacije, povezane z volilno kampanjo. Z zakonom je za vse vrste volitev določena najvišja dovoljena poraba sredstev za volilno kampanjo, ki je odvisna tudi od števila volivcev v občini. Na zadnjih predsedniških volitvah leta 2007 je ta zgornja meja znašala 16.166.000 evrov za vsakega kandidata, ki nastopi v prvem krogu, oziroma 21.594.000 evrov za kandidata, ki se udeleži tudi drugega kroga. Glede parlamentarnih volitev je zgornja meja sestavljena iz fiksne osnove (38.000 evrov na kandidata) in dodatnega dela, ki je odvisen od velikosti volilnega okraja (0,15 evra na prebivalca). Seštevek se množi z 1,18. Donacije (prispevki) fizičnih oseb kandidatom na volitvah so dovoljene samo v letu pred volitvami. Donacije v gotovini so dovoljene do zneska 150 evrov (po donatorju). Višje donacije morajo biti vplačane s čekom ali na račun, identiteta donatorja pa mora biti znana. Donacije pravnih oseb (gospodarske družbe, sindikati itd.) političnim strankam, skupinam ali kandidatom niso dovoljene. To velja tako za neposredne donacije (donacije denarja ali nepremičnin) kakor tudi neposredne (na primer opravljanje storitev ali kakršnihkoli drugih uslug kandidatom in političnim strankam po nižjih cenah od tržnih). Prav tako tuje države ali pravne osebe ne morejo prispevati neposredne ali posredne donacije političnim strankam in kandidatom. Prepoved pa ne velja za tuje fizične osebe. Glede višine sredstev, ki jih lahko posamezni kandidat prispeva za svojo volilno kampanjo, ni omejitev (razen določene zgornje meje za stroške volilne kampanje). Kandidat mora predložiti dokazilo o viru teh sredstev. Nadzor nad porabo opravi državna komisija za obračun in financiranje volilne kampanje, ki poročilo odda uradu pri francoski skupščini. Če kandidat prekorači zgornjo mejo dovoljenih stroškov, mora prekoračeni znesek vplačati v proračun. Prav tako je predvidena globa oziroma zaporna kazen do enega leta v primerih, ko kandidat ne spoštuje naslednjih določb o:

— vodenju volilnih računov,

— prepovedi plačanega političnega oglaševanja,

— omejitvah donacij in

— zgornje meje stroškov za kampanjo.

Španija

Španski organski volilni zakon določa med drugim tudi institucionalno kampanjo , s katero oblasti državljane obvestijo o datumu in poteku glasovanja; tako oglaševanje je brezplačno. Za volilno kampanjo pa velja, da je to skupek dovoljenih dejavnosti, ki jih izpeljejo kandidati, politične stranke, zveze, koalicije ali skupine, katerih namen je pridobiti čim več volilnih glasov. Volilna kampanja se začne 38. dan po razpisu volitev, traja 15 dni in se mora končati 24 ur pred dnevom glasovanja. Glede predvolilnih shodov veljajo določbe zakona o pravici do zbiranja in združevanja, pri čemer v času volilne kampanje pristojnost upravnih organov glede priglasitve in izdaje dovoljenja prevzamejo pokrajinske volilne komisije. Mestne oblasti morajo omogočiti brezplačno uporabo javnih prostorov in javnih krajev za organizacijo predvolilnih shodov in določiti posebna brezplačna plakatna mesta. Poleg brezplačnih plakatnih prostorov je na voljo tudi

komercialno plakatiranje. Med volilno kampanjo imajo politične stranke, zveze, koalicije in skupine, ki kandidirajo, pravico do brezplačnega oglaševalskega prostora na javnih televizijah in radijskih postajah, oglaševalski prostor pa se razdeli glede na volilni rezultat na prejšnjih istovrstnih volitvah. Za razdelitev brezplačnega oglaševalskega prostora je pristojna osrednja volilna komisija. Organski zakon izrecno določa tudi vsebino in izvedbo volilnih raziskav (raziskav javnega mnenja). Izvajalci volilnih raziskav morajo poleg podatkov o tem, kje bodo objavili rezultate, navesti tudi tehnične značilnosti ankete in vsa zastavljena vprašanja. Pravilnost objavljenih raziskav zagotavlja osrednja volilna komisija, ki je pristojna tudi za spremljanje kršitev glede prepovedi objave javnomnenjskih raziskav pet dni pred dnevom glasovanja.

6. RAZLOG ZA SPREJEM ZAKONA PO SKRAJŠANEM POSTOPKU

Državnemu zboru predlagamo, da Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o volilni in referendumski kampanji obravnava po skrajšanem postopku, in sicer zato, ker gre za manj zahtevne spremembe in dopolnitve zakona, s katerimi se odpravlja morebiten tuji vpliv na demokratične procese v Sloveniji.

II. BESEDILO ČLENOV

1. člen

V Zakonu o volilni in referendumski kampanji (Uradni list RS, št. 41/07, 103/07 – ZPolS-D, 11/11, 28/11 – odl. US in 98/13) se v 3. členu sedmi odstavek spremeni tako, da se glasi:

»(7) Volilne kampanje ne smejo organizirati tuje pravne ali fizične osebe in pravne osebe s sedežem v Republiki Sloveniji, ki so bile v petih letih pred dnem glasovanja financirane iz tujine.«

2. člen

Za 3. členom se doda nov 3.a člen, ki se glasi:

»3.a člen

(1) Organizator volilne kampanje je tudi tretja oseba, ki ni organizator volilne kampanje iz prvega, drugega, tretjega ali četrtega odstavka 17. člena tega zakona, če v času volilne kampanje samostojno izvaja plačane aktivnosti ali javno volilno propagando, katere namen je vplivati na odločanje volivcev pri glasovanju na volitvah ali referendumu.

(2) Če tretja oseba kot organizator volilne kampanje izvaja kampanjo v podporo kampanji drugega organizatorja volilne kampanje, se stroški te kampanje vštevajo med stroške volilne kampanje drugega organizatorja.

(3) Za tretjo osebo kot organizatorja volilne kampanje se uporabljajo določbe tega zakona, ki veljajo za organizatorja volilne kampanje, razen določb četrtega odstavka 4. člena, prvega odstavka 8. člena in 6. člena tega zakona.

(4) Tretja oseba kot organizator volilne kampanje lahko za volilno kampanjo porabi največ 10.000 eurov.

(5) Računsko sodišče mora v šestih mesecih po izteku roka za zaprtje posebnega transakcijskega računa oziroma po izteku obračunskega obdobja posamezne kampanje opraviti revizijo pri tretji osebi kot organizatorju volilne kampanje za volitve ali referendum na državni ravni.

(6) Za samostojno izvajanje javne volilne propagande se ne šteje običajno izražanje političnih mnenj, ki jih posamezniki izrazijo v svojem imenu, ter politična mnenja in druge uredniške vsebine, ki so pod uredniško odgovornostjo, razen če se za njihovo pripravo, oddajo v razširjanje, promocijo ali izdajanje zagotovi posebno plačilo.«.

3. člen

V 17. členu se doda nov šesti odstavek, ki se glasi:

»(6) Tretja oseba kot organizator volilne kampanje mora najpozneje 30 dni pred dnem glasovanja Državni volilni komisiji oziroma pristojni občinski volilni komisiji sporočiti podatke iz prvega odstavka tega člena.«

4. člen

V 36. členu se prvi odstavek spremeni tako, da se glasi:

»(1) Z globo od 7.000 do 10.000 eurov se kaznuje za prekršek tretja oseba kot organizator volilne kampanje ali organizator volilne kampanje – pravna oseba, samostojni podjetnik posameznik ali posameznik, ki samostojno opravlja dejavnost, ki:
– organizira volilno kampanjo v nasprotju s sedmim odstavkom 3. člena tega zakona;
– v Republiki Sloveniji izvaja volilno kampanjo za volitve v drugi državi (osmi odstavek 3. člena tega zakona).«.

5. člen

37.a člen se spremeni tako, da se glasi:

»37.a člen

Z globo od 7.000 do 10.000 eurov se kaznuje kandidat za poslanca državnega zbora, poslanca Evropskega parlamenta in predsednika republike, kandidat za člana predstavniških in individualno voljenih organov lokalnih skupnosti, organizator referendumske kampanje ali tretja oseba kot organizator volilne kampanje, ki pravočasno ne sporoči podatkov o organizatorju volilne oziroma referendumske kampanje (17. člen tega zakona).«.

6. člen

V 40. členu se prvi odstavek spremeni tako, da se glasi:

»(1) Za nadzor nad izvajanjem določb tega zakona je pristojen inšpektorat, pristojen za notranje zadeve, razen v primerih iz 5., 6. in prvega odstavka 7. člena tega zakona, ko je pristojen inšpektorat, pristojen za kulturo in medije, 8., 9. in 11. člena tega zakona, ko je pristojna inšpekcija lokalne skupnosti ali redarstvena služba lokalne skupnosti, ter v delu določb 4., 14., 15., 16., 18., 19., 22., 23., 29. in 30. člena tega zakona, ki se nanašajo na financiranje, ko je pristojno računsko sodišče.«.

7. člen

Ta zakon začne veljati naslednji dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

III. OBRAZLOŽITEV ČLENOV

K 1. členu:

S predlagano ureditvijo v 3. členu ZVRK se nadgrajujejo mehanizmi za preprečevanje tujega financiranja ter tujega vplivanja na volitve in referendume. ZVRK že vsebuje določene omejitve glede tujega vpliva na volilne in referendumske kampanje v Republiki Sloveniji. Tako določa, da tuje fizične in pravne osebe ne smejo organizirati volilne oziroma referendumske kampanje (sedmi odstavek 3. člena ZVRK). Prav tako določa, da organizator volilne kampanje praviloma ne sme pridobivati sredstev za financiranje volilne kampanje od tujih fizičnih in pravnih oseb, razen v primerih, ki jih zakon posebej določa za volitve poslancev iz Republike Slovenije v Evropski parlament (šesti odstavek 14. člena ZVRK).

ZVRK ureja izvajanje volilne kampanje na način, da mora imeti vsak kandidat, lista kandidatov oziroma predlagatelj referenduma organizatorja kampanje, ki je odgovoren za zakonitost njenega izvajanja. Temu zakon podeljuje določene pravice in nalaga obveznosti (glede financiranja kampanje, poročanja, transparentnosti poslovanja) ter odgovornosti za zakonito izvedbo kampanje.

Zato se postavlja dodaten pogoj, kdo je lahko organizator volilne kampanje. To ne smejo biti pravne osebe s sedežem v Republiki Sloveniji, ki so bile v petih letih pred dnem glasovanja financirane iz tujine.

Z izrazom pravne osebe s sedežem v Republiki Sloveniji so zajete različne pravnoorganizacijske oblike, med drugim društva, zavodi in gospodarske družbe. Namen predlagane ureditve je preprečiti, da bi se omejitve tujega vplivanja na volilne in referendumske kampanje obšle prek domačih pravnih oseb, ki so prejemale sredstva iz tujine. Petletno obdobje je predlagano zaradi možnosti, da se finančna podpora in njen vpliv na organizacijske ter komunikacijske zmogljivosti pravne osebe ohranita tudi po letu prejema sredstev.

K 2. členu:

S predlagano rešitvijo se uresničuje priporočilo OVSE iz poročil o opazovanju volitev v državni zbor v Republiki Sloveniji leta 2022 in 2026 (Slovenia, Parliamentary Elections, 22 March 2026). Za povečanje preglednosti, integritete in odgovornosti financiranja kampanj je bila priporočena tudi ureditev kampanj in porabe tretjih oseb.

Tako se v ZVRK ureja kampanja tretjih oseb in sicer na način, da se morajo tretje osebe prijaviti kot organizator volilne kampanje in s tem pridobijo pravni položaj t.i. tretje osebe kot organizator volilne kampanje.

Pri določanju, kaj je javna volilna propaganda, se izhaja iz sodbe Vrhovnega sodišča, ki je bila izdana v zvezi s kršitvijo volilnega molka (VSRS Sodba IV Ips 31/2016).

Ta položaj jim omogoči, da se za njih uporabljajo vse določbe tega zakona, ki urejajo organizatorja volilne kampanje, zlasti pa pravila o financiranju kampanje (obvezno odprtje volilnega TRR, prepoved financiranja iz tujine in od pravnih oseb itd.) in poročanju o financiranju volilne kampanje (predpisani roki, obrazci, razkritje podatkov o donatorjih, objava poročila na AJPES itd.).

To pa tudi pomeni, da volilne kampanje ne smejo organizirati tuje pravne ali fizične osebe ter pravne osebe, ki so bile v petih letih pred dnem glasovanja financirane iz tujine.

V predlogu zakona se predlaga, da se izrecno določi, da tretje osebe kot organizatorji volilne kampanje nimajo pravice do uporabe javnih prostorov pod enakimi pogoji kot ostali organizatorji volilne kampanje (po četrtem odstavku 4. člena ZVRK) ter do uporabe brezplačnih plakatnih mest za volilno kampanjo (po prvem odstavku 8. člena ZVRK). Prav tako nimajo pravice do predstavitve svojih programov in predstavitev mnenj o referendumskem vprašanju v medijih skupaj in pod enakimi pogoji kot ostali organizatorji kampanje (po 6. členu tega zakona).

Predpisuje se obvezna revizija financiranja volilnih kampanj tretjih oseb kot organizatorjev volilne kampanje, ki jo opravi Računsko sodišče.

Po zgledu ureditve v Uredbi (EU) 2024/900 o preglednosti in ciljanju v političnem oglaševanju, ki določa, kaj ni politično oglaševanje, se določa kaj ni javna volilna propaganda.

K 3. členu:

Dodaja se novi odstavek v 17. členu, da se mora tudi tretja oseba kot organizator volilne kampanje najpozneje 30 dni pred dnem glasovanja Državni volilni komisiji oziroma pristojni občinski volilni komisiji sporočiti podatke iz prvega odstavka tega člena (odgovorna oseba, TRR za kampanjo itd.).

K 4. členu:

Tukaj se popravljajo tudi prekrškovne določbe 36. člena, ki se nanašajo na osebe, ki ne smejo biti organizatorji volilnih kampanj.

K 5. členu:

Predlagana sprememba 37.a člena določa prekrškovno odgovornost za nepravočasno sporočitev podatkov o organizatorju volilne oziroma referendumske kampanje, vključno s tretjo osebo kot organizatorjem kampanje. Pravočasna prijava omogoča preverjanje odgovornosti organizatorja, virov financiranja in izpolnjevanja obveznosti poročanja. Predlagana globa je namenjena zagotavljanju učinkovitega spoštovanja obveznosti prijave in preprečevanju neprijavljenega organiziranja kampanj.

K 6. členu:

Predlagane spremembe prvega odstavka 40. člena jasneje določajo pristojnosti nadzornih organov nad posameznimi določbami ZVRK in sicer, Inšpektorata za notranje zadeve, Inšpektorata za medije, ki postaneta inšpekcijska organa za nadzor ZVRK ter Računskega sodišča Republike Slovenije, ki lahko nadzira tudi 15. člen ZVRK. S predlagano spremembo bodo inšpektorji lahko izrekali inšpekcijske ukrepe po zakonu, ki ureja inšpekcijski nadzor, tudi ukrepe o prepovedi objave.

K 7. členu:

Predlagani člen določa, da zakon začne veljati naslednji dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije. Krajši rok za uveljavitev zakona je predlagan zaradi potrebe po čimprejšnji vzpostavitvi učinkovitejših mehanizmov za zagotavljanje preglednosti financiranja volilnih in referendumskih kampanj, preprečevanje neposrednega in posrednega tujega vplivanja na volilne procese ter zagotavljanje učinkovitega nadzora nad delovanjem organizatorjev kampanj in tretjih oseb. Glede na časovno omejeno naravo volilnih in referendumskih kampanj ter pomen pravočasnega preprečevanja morebitnih obvodov pravil financiranja je pomembno, da se predlagane rešitve uveljavijo brez nepotrebnega odlašanja. Predlagatelji menimo, da je zaradi varstva integritete volilnih in referendumskih postopkov krajši rok za uveljavitev zakona utemeljen.

IV. BESEDILO ČLENOV, KI SE SPREMINJAJO IN DOPOLNJUJEJO

3. člen

(1) Volilno kampanjo lahko organizirajo sam kandidat ali kandidatka (v nadaljnjem besedilu: kandidat), predstavnik predlagatelja kandidatov ali list kandidatov, politična stranka ali druga pravna ali fizična oseba, v primeru referenduma pa pravna ali fizična oseba, ki je pobudnik zahteve za razpis referenduma, ali je zainteresirana za izid referenduma (v nadaljnjem besedilu: organizator volilne kampanje). Zainteresirana pravna ali fizična oseba iz tega odstavka je državljan Republike Slovenije z volilno pravico, posameznik, ki samostojno opravljajo dejavnost, samostojni podjetnik posameznik ali pravna oseba s sedežem na območju Republike Slovenije ter, kadar Vlada Republike Slovenije tako odloči, pristojna služba Vlade Republike Slovenije.

(2) Za zakonitost izvajanja volilne kampanje je odgovoren organizator volilne kampanje. Organizator volilne kampanje je odgovoren tudi za tista opravila volilne kampanje, za katerih izvajanje je pisno pooblastil druge izvajalce.

(3) Istoimenske liste kandidatov in posamezni kandidati za volitve poslancev državnega zbora in poslancev v Evropski parlament ter kandidati za volitve predsednika republike imajo lahko samo enega organizatorja volilne kampanje.

(4) Vsaka lista kandidatov in posamezni kandidat na volitvah predstavnikov v predstavniških in individualnih organih lokalnih skupnosti ima lahko samo enega organizatorja volilne kampanje.

(5) Liste kandidatov in posamezni kandidati na volitvah predstavnikov v predstavniških in individualnih organih lokalnih skupnosti, ki jih predlagajo teritorialne organizacijske enote iste politične stranke v različnih lokalnih skupnostih, imajo lahko skupnega organizatorja volilne kampanje.

(6) Vsaka pravna ali fizična oseba, ki je pobudnik zahteve za razpis referenduma ali je zainteresirana za izid referenduma, ima lahko samo po enega organizatorja.

(7) Tuje pravne in fizične osebe ne smejo organizirati volilne kampanje.

(8) V Republiki Sloveniji ni dovoljeno izvajati volilne kampanje za volitve v drugi državi.

17. člen

(1) Kandidati za poslance državnega zbora, poslance Evropskega parlamenta in predsednika republike so hkrati z vložitvijo kandidatur Državni volilni komisiji dolžni sporočiti tudi organizatorja volilne kampanje ter njegovo odgovorno osebo in podatke o odprtju posebnega transakcijskega računa za volilno kampanjo (številko transakcijskega računa, naslov banke in naslov imetnika transakcijskega računa).

(2) Kandidati za člane predstavniških in individualno voljenih organov lokalnih skupnosti so hkrati z vložitvijo kandidatur dolžni podatke o organizatorju volilne kampanje sporočiti volilni komisiji lokalne skupnosti.

(3) Organizatorji referendumske kampanje so najpozneje 25 dni pred dnem glasovanja dolžni sporočiti podatke o organizatorju referendumske kampanje Državni volilni komisiji, če je razpisan referendum na državni ravni.

(4) Kadar je referendum razpisan v lokalni skupnosti, so organizatorji referendumske kampanje najpozneje 25 dni pred dnem glasovanja dolžni podatke o organizatorju volilne kampanje sporočiti volilni komisiji lokalne skupnosti.

(5) Državna volilna komisija in volilne komisije lokalnih skupnosti so dolžne posredovati podatke o organizatorjih volilne kampanje računskemu sodišču najpozneje 15 dni po dnevu glasovanja.

36. člen

(1) Z globo od 7.000 do 10.000 eurov se kaznuje za prekršek organizator volilne kampanje – pravna oseba, samostojni podjetnik posameznik ali posameznik, ki samostojno opravlja dejavnost, ki v Republiki Sloveniji izvaja volilno kampanjo za volitve v drugi državi (sedmi odstavek 3. člena).

(2) Z globo od 700 do 1.000 eurov se kaznuje odgovorna oseba organizatorja volilne kampanje in organizator volilne kampanje – posameznik, ki stori prekršek iz prejšnjega odstavka.

37.a člen

Z globo od 350 do 800 eurov se kaznuje kandidat za poslanca državnega zbora, poslanca Evropskega parlamenta in predsednika republike, kandidat za člana predstavniških in individualno voljenih organov lokalnih skupnosti ali organizator referendumske kampanje, ki pravočasno ne sporoči podatkov o organizatorju volilne oziroma referendumske kampanje (17. člen).

40. člen

(1) Za nadzor nad izvajanjem določb tega zakona, katerih kršitve so s tem zakonom določene kot prekrški, je pristojen inšpektorat, pristojen za notranje zadeve, razen v primerih iz 5., 6. in prvega odstavka 7. člena tega zakona, ko je pristojen inšpektorat, pristojen za kulturo in medije, 8., 9. in 11. člena tega zakona, ko je pristojna inšpekcija lokalne skupnosti ali redarstvena služba lokalne skupnosti, ter v delu določb 4., 14., 16., 18., 19., 22., 23., 29. in 30. člena tega zakona, ki se nanašajo na financiranje, ko je pristojno računsko sodišče.

(2) Računsko sodišče izvaja nadzor v mejah pristojnosti, ki jih določata ta zakon in zakon, ki ureja pristojnosti računskega sodišča.

(3) Inšpektorat, pristojen za notranje zadeve, inšpektorat, pristojen za kulturo in medije, pristojna inšpekcija lokalne skupnosti ali redarstvena služba lokalne skupnosti lahko izrekajo globe za prekrške po tem zakonu v okviru razpona, predpisanega s tem zakonom, pri čemer lahko za prekrške v hitrem postopku izrečejo globe tudi v znesku, ki je višji od najnižje predpisane globe.

(4) Če se pri nadzoru ugotovi objava raziskave javnega mnenja oziroma ankete v času 24 ur pred dnem glasovanja in do zaprtja volišč na dan glasovanja, lahko uradna oseba organa, pristojnega za nadzor, z odločbo odredi odstranitev raziskave javnega mnenja oziroma ankete. Zoper to odločbo je dovoljena pritožba. Pritožba ne zadrži izvršitve. O pritožbi odloča ministrstvo, pristojno za kulturo.

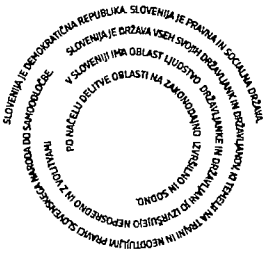
(5) Inšpekcijski in drugi državni organi ter nosilci javnih pooblastil, ki pri izvrševanju svojih nalog ugotovijo kršitve določb zakona iz prvega odstavka tega člena, morajo prekrškovnemu organu podati predlog za uvedbo postopka o prekršku.

PODPISI POSLANK IN POSLANCEV SDS

IME IN PRIIMEK	PODPIS
JELKA GODEC	
MARUŠA BABNIK	
ANJA BAH ŽIBERT	
FRANC BREZNIK	
ZVONKO ČERNAČ	
mag. KARMEN FURMAN	
RADO GLADEK	
JANA GRŽINIČ	
ALEŠ HOJS	
JOŽEF JELEN	
ALENKA JERAJ	
FRANCI KEPA	
ADRIJANA KOCJANČIČ	
ANDREJ KOSEC	
ANDREJ KOSI	
DANIJEL KRIVEC	
JOŽEF LENART	
MANJA LESNIK	
VINKO LEVSTEK	
TOMAŽ LISEC	
ŽAN MAHNIČ	
ZORAN MOJŠKERC	
DAMJAN MUZEL	
JANEZ JOŽE OLOVEC	
BOJAN PODKRAJŠEK	
ANDREJ POGLAJEN	
LUKA SIMONIČ	
ANTON ŠTURBEJ	

REPUBLIKA SLOVENIJA
DRŽAVNI ZBOR

Šubičeva ulica 4, 1000 Ljubljana
T +386 1 478 94 00, E. gp@dz-rs si, www dz-rs si

mag. Janez Žakelj _____

Janez Beja _____

Andrej Černigoj _____

Iva Dimic _____

Aleksander Gungl _____

Martin Mikolič _____

Aleksander Reberšek _____

Srečko Ocvirk _____

mag. Marjeta Šmid _____

REPUBLIKA SLOVENIJA
DRŽAVNI ZBOR
Poslanska skupina Demokrati. Anžeta Logarja

Šubičeva ulica 4, 1000 Ljubljana
t. 01 478 94 13, e ps-demokrati@dz-rs.si, www.dz-rs.si

1. **mag. Elena Zavadlav Ušaj** _____
2. **Mojca Žnidarič** _____
3. **Franc Križan** _____
4. **Robert Potnik** _____
5. **Ana Cajhen** _____
6. **Dejan Zakrajšek** _____

REPUBLIKA SLOVENIJA
DRŽAVNI ZBOR
Poslanska skupina Resni ca

Šubičeva ulica 4, 1000 Ljubljana
t 01 478 99 84, e ps-resnica@dz-rs si, www dz-rs.si

1. Zoran Stevanović _____
2. Nedeljko Todorović _____
3. Martina Haring _____
4. Aleksander Štorek _____
5. Katja Kokot _____